

מסורת הש"ס

[א] [סוכה טו, טז] חולין קלד: הרויז ט. [מוספתא פ"א ה"ן] א) ימות סא, [ב] [גרי ע"י רב יוסף], [ד] [גרי ע"י רב יוסף], [ה] [גרי ע"י רב יוסף], [ו] [גרי ע"י רב יוסף], [ז] [גרי ע"י רב יוסף], [ח] [גרי ע"י רב יוסף], [ט] [גרי ע"י רב יוסף], [י] [גרי ע"י רב יוסף], [יא] [גרי ע"י רב יוסף], [יב] [גרי ע"י רב יוסף], [יג] [גרי ע"י רב יוסף], [יד] [גרי ע"י רב יוסף], [טו] [גרי ע"י רב יוסף], [טז] [גרי ע"י רב יוסף], [יז] [גרי ע"י רב יוסף], [יח] [גרי ע"י רב יוסף], [יט] [גרי ע"י רב יוסף], [כ] [גרי ע"י רב יוסף], [כא] [גרי ע"י רב יוסף], [כב] [גרי ע"י רב יוסף], [כג] [גרי ע"י רב יוסף], [כד] [גרי ע"י רב יוסף], [כה] [גרי ע"י רב יוסף], [כו] [גרי ע"י רב יוסף], [כז] [גרי ע"י רב יוסף], [כח] [גרי ע"י רב יוסף], [כט] [גרי ע"י רב יוסף], [ל] [גרי ע"י רב יוסף].

תורה אור השלם

1. והבנה הגדול מאחיו אשר יצק על ראשו שכן המשקה ופלא את ידו ללבש את הבגדים את ראשו לא יפרע ובגדיו לא יפרח: ויקרא כ"א

הגהות הב"ח

[א] גב' ושכר הגפת דלוח לא שקיל שמים עשרה: [ב] רש"י ד"ה לרבנן כי נמלאו כוון כלות הלוחות וכוון גדול: [ג] ד"ה וכוון לפניו כל שבעת הימים בסדר היום בפי אחרי מות היסוד:

הגהות הגר"א

[א] גב' (ת"ר זב תולין לו מאלל וכל מיני מאלל) חמ"ט: [ב] שם המליצה לרי טומאה. ג"כ הובן תולה בן גע"א תולה בל מיני מאלל. (ושי צ"ל פ"ב דרוס ממ"ז ז' ובפי (ה"ע):

תוס' ישנים

רבא אמר בולח רבי בוי' וא"ת אפי' דמוק רבא כרבנן ויסקף רבי ומוק מליעתא כרבנן פליגתא דרי יהודה ורבין, ולוקחא כרבנן מתמעכ כרבנן וטלה כרבנן. וי"ל דמליצה דלא כסחא היא. ורבא לא ריחא ליה לפלוגי רבנן ורבי כהא, אלא כקריה לא דמחא ממש כפול עילתא כדאשכחן בני שמתא בנבא בתרא קמא, [א] וזב אטלי ואלטרטוי, וצבועתא כוכביס וי, [ב] כמעשה [דקטועא דר] שלם ענתן כל נכסיו לר"ש. פרתא בת בייחוב. אלמנה עשרה היתה וקידשה יהושע קמח שנמתה ואח"כ מתה להיות כהן [גדול], כדאמרין ציבנות [סא, א] עד דלאוקמייה ליהושע בן גמלא, ואח"כ עשיתו בן כדאשכחן לקמן [גל, א] עשה שני גורלות של אשכנזי על וזה ומוכריה אורו לשבת, ודאמרין בפי לא יחסר [בנבא בתרא כה, א] ממקת יהושע בן גמלא ואלקין, מ"ת היו צעלי מורה וצבועתא ממת ורואין לימות ויתר. פר נמי ע"י חטא ארתי. וא"ת אוכל פרוס מוסק דעל חטא לא אמי. י"ל דבמתנתא קמי פרוס, ופר תטא תו בכלל. לא מאכל ולא שבתה. ואש"י עכה של בית אב אפור לשמות יין, [ובחא איריין] אחר בעורה כשהולך לישן, ולא כפי ריב"א שפירש דמשה בשאר מקצין נלאו יין חמור. דהא שאר מקצין נמי אסורי, כגון דבש וחלב ודבילה קעילת. אין מאכילין אותו אב"י. וזב נכסין תנבי, תימא אמאי לא חשי צבנן גדול. י"ל דלא חמירי בו כל קר. וא"ת אמאי לא האכליהו לזב, והלא לא מעמא בלוגי. י"ל דמלל מקום מיהא סמרא אטילי בלוגי כרבנן כמסתא וצ"ס [פ"ג מ"ב] וצ"ה ב"ב צבנן כומי [גל, א].

שבעת ימים פרק ראשון יומא

יח.

עין משפט
נר מצוה

פ"ד א ב מ"י פ"א מל' עבודת יו"כ"י הלכה ה: פ"ה ג ט"ז הלכה ו: פ"ו ד ג"ג פ"ה מלכות כלי המקדש הלכה ה: פ"ז ה מ"י פ"א מלכות עבודת יו"כ"י הלכה ו: פ"ח ו מ"י פ"ג מלכות מחוקרי ספרי הלכה ז:

מוסף רש"י הגפת דלתות. טגליה דלתות (נד"ס טו).

רבינו הגנאל

וארבע או חמש דקמיה הכי קאמר, אי לרבנן חמש, אי לר' יהודה ארבע, אי לר' יהודה דאמרו שבר הגפת דלתות ליכא, י"ב חלות כולן בעי למיפלג, פוחתין מן החצי אחת נשארו י"א חלות. נגמי הוא לו לטול חצי חלה, מעשר בעי למיפלג. הלכך נוטל חמש מן העשר. אי לר' יהודה דרבי בסוף מסכת סוכה הנכנס נוטל ד' והיוצא נוטל חמש. ואוקימנא הני דרתי יתיירי שבר הגפת דלתות, פ"י כיון משמרה הראשונה פתח בשחרית בשבת ויצאה אחר חצי היום ומשמרה הנכנסת [מגיפת] השערים שפתחה אותם היוצאות, נוטלת בשכרה ב' חלות, נשארו עשרה חלות פחות אחת מן החצי נשארו ט'. אין דין ארץ לטול [פרס] [פרוסה] [חלק בת] [וחלק מהשמות] זה נוטל ד' ואילו כולן נוטלין [ד] [נשקח]. רבא אמר כולה ד' היא. ור' סבר הלכה כר' יהודה דאמר הנכנס נוטל שבע כו'. אי הכי אמאי ארבע הא ד' הוא דאמר פלגא שקיל חמש בעי למשקל. ושניין דריבא משמר [המתעכב] ושקיל משמר הכנס שתיים בשכר הגפת דלתות והמתעכב עוד נוטל שתיים אחרות, כדתנן בסוף סוכה והמתעכב נוטל שתיים. נשארו ט' שקיל חצי ארבע משמורה. ואם אין שם משמר המתעכב נוטל משמר הכנס שתיים שבר הגפת דלתות נשארו עשר חלות [ביטל] [נוטל] חצי חמש. אי הכי כי רבי סבר פעמים נוטל חמש ופעמים נוטל ארבע אמאי פני לעולם חמש ועלמה בקישיא. מוסרין לו דקמיה מוקי ב"ד כו'. במקדש ראשון לא היו מעמידין כהן גדול אלא מי שהוא גדול מכולן בכח בוני בעושר ובחכמה וכו'. ובמקדש שני היה משול

ומאי ארבע או חמש. מתי ארבע ומתי חמש: [לרבנן]. דפליגי עליה דר' יהודה צפרק החליל (סוכה דף טו.) ואמרי משמר היוצא נוטל שש ומשמר הנכנס נוטל שש חלות ושכר הגפת דלתות לא שקיל משמר הנכנס נמלאו כולן כלות (ו) ומחלקות וכהן גדול מולק עם שמיין ומשנים עשר צעי מיפלג ומחאה שלם אינו נוטל צירי חלה מפלגא חמש שקיל: לר' יהודה דאמר נכנס נוטל ששים. כלל מחלוקת בשכר שהוא מניף למוצאי שבת דלתות העזרה וחיל והיכל ולשכות שפתחו שחרית משמר שילא לו מעשר צעי מיפלג שאין השמים כלות במחלקות כי שכרם הם: צלילי חדה מפלגא.

ועיי"ל ליה מרתא בת בייתום לינאי מלכא. אין זה ינאי המלך (שצריש פ') האומר (קדושין דף טו.) שהרג חכמי ישראל להסוף להסוף כהן גדול הוה דקאמר הקס להס צלץן שצין עינין ולא היה ממנה אחר במקומו: והאמר

הוא חמש בעי למשקל לא קשיא הא דאיכא משמר המתעכב הא דליכא משמר המתעכב אי איכא משמר המתעכב משמנה בעי למפלג ושקיל ארבע אי לויכא משמר המתעכב מעשר בעי למפלג ושקיל חמש אי הכי מאי רבי אומר לעולם חמש קשיא: מרתני* מסרו לו זקנים מוקני בית דין וקורין לפניו בסדר היום ואומרים לו אישי כהן גדול קרא אתה בכיך שמא שכחת או שמא לא למדת יערב יום כפורים שחרית מעמידין אותו בשער מזרח ומעבירין לפניו פרים ואילים וכבשים כדי שיהא מכיר רגיל בעבודה: כל שבעת הימים לא היו מונעין ממנו מאכל ומשתה ערב ויה"כ עם חשיכה לא היו מניחין אותו לאכול הרבה מפני שהמאכל מביא את השינה: גב' בשלמא שמא שכח לחיי אלא שמא לא למד מי מוקמינן כי האי גוונא (ו) והתניא (ו) והכהן הגדול מאחיו ישיהא גדול מאחיו בכח בנוי בחכמה ובעושר אחרים אומרים מנין שאם אין לו שאחיו הכהנים מגדלין אותו ת"ל והכהן הגדול מאחיו גדלהו משל אחיו אמר רב יוסף לא קשיא כאן במקדש ראשון כאן במקדש שני (ו) דאמר (ו) אסי תרקבא דינירי עיילא ליה מרתא בת בייתום לינאי מלכא (ו) על דאוקמיה ליהושע בן גמלא כבהני רברבי: ערב יום הכפורים שחרית וכו': תנא אף השעירים ותנא דין מאי טעמא לא תנא שעירים כיון דעל חטא קא אתו חלשא דעתיה אי הכי פר נמי על חטא הוא דאתי פר כיון דעליו ועל אחיו הכהנים הוא דאתי באחיו הכהנים אי איכא איניש דאית ביה מילתא מידע ידע ליה ומהדר ליה בתשובה בכולהו ישראל לא ידע אמר רבינא היינו דאמרי איניש אי בר אחתיך דיילא הוי חזי בשוקא קמיה לא תחליף: כל שבעת הימים לא היו מונעין וכו': תניא רבי יהודה בן נקוסא אומר מאכילין אותו סלתות וביצים כדי למסמסו אמרו לו כל שכן שאתה מביאו לידי חימום תניא סומכוס אמר משום ר' מאיר האין מאכילין אותו לא אב"י ואמרי לה לא אבב"י ויש אומרים אף לא יין לבן לא אב"י לא אתרוג ולא ביצים ולא יין ישן ואמרי לה לא אבב"י לא אתרוג ולא ביצים ולא בשר שמן ולא יין ישן ויש אומרים אף לא יין לבן מפני שהיו לבן מביא את האדם לידי טומאה [א] תנו רבנן זב תולין לו במאכל וכל מיני מאכל אלעזר בן פנחס אומר משום רבי יהודה בן בתירא אין מאכילין אותו לא חגב"י ולא גב"ם ולא כל דברים המביאין לידי טומאה [ב] לא חגב"י לא חלב ולא גבינה ולא ביצה ולא יין ולא גב"ם מי גריסין של פול ובשר שמן ומריים ולא כל דברים המביאין לידי טומאה לאתווי מאי לאתווי הא דת"ר חמושה דברים מביאים את האדם לידי טומאה ואלו הן השום וההשחלים

ערב יום הכפורים שחרית סלתות וביצים כדי למסמסו צעמיו לשלשו שלא יצטרך לו נמאכל. אם שלם אב אפור לשמות יין, [ובחא איריין] אחר בעורה כשהולך לישן, ולא כפי ריב"א שפירש דמשה בשאר מקצין נלאו יין חמור. דהא שאר מקצין נמי אסורי, כגון דבש וחלב ודבילה קעילת. אין מאכילין אותו אב"י. וזב נכסין תנבי, תימא אמאי לא חשי צבנן גדול. י"ל דלא חמירי בו כל קר. וא"ת אמאי לא האכליהו לזב, והלא לא מעמא בלוגי. י"ל דמלל מקום מיהא סמרא אטילי בלוגי כרבנן כמסתא וצ"ס [פ"ג מ"ב] וצ"ה ב"ב צבנן כומי [גל, א].

ונכנס אפי' אם אין בו המדות הללו. לפיכך היו צריכין לבחורו, אם יודע לא לאו. פירוש דיילא כהן מביא עמו הנכנסין והיוצאין והנשארו ונוגנין, ואם בא אדם להסתיי קרובו יודע בו ואינו יכול לגנוב דעתו. וכן א' מניין הממונים באכילת הפסח בסוף פר' כיצד צולקין והאי דרגש בהו דיילא. כל שבעת הימים לא היו מונעין ממנו מאכל כי תניא יהודה בן נקוסא אומר מאכילין אותו סלתות וביצים כדי למסמסו. כו'. ת"ר זב תולין לו במאכל וכל מיני מאכל. ואין מאכילין אותו כל דבר שמביא לידי חימום ומרגילו לרובות.

ונכנס אפי' אם אין בו המדות הללו. לפיכך היו צריכין לבחורו, אם יודע לא לאו. פירוש דיילא כהן מביא עמו הנכנסין והיוצאין והנשארו ונוגנין, ואם בא אדם להסתיי קרובו יודע בו ואינו יכול לגנוב דעתו. וכן א' מניין הממונים באכילת הפסח בסוף פר' כיצד צולקין והאי דרגש בהו דיילא. כל שבעת הימים לא היו מונעין ממנו מאכל כי תניא יהודה בן נקוסא אומר מאכילין אותו סלתות וביצים כדי למסמסו. כו'. ת"ר זב תולין לו במאכל וכל מיני מאכל. ואין מאכילין אותו כל דבר שמביא לידי חימום ומרגילו לרובות.

ונכנס אפי' אם אין בו המדות הללו. לפיכך היו צריכין לבחורו, אם יודע לא לאו. פירוש דיילא כהן מביא עמו הנכנסין והיוצאין והנשארו ונוגנין, ואם בא אדם להסתיי קרובו יודע בו ואינו יכול לגנוב דעתו. וכן א' מניין הממונים באכילת הפסח בסוף פר' כיצד צולקין והאי דרגש בהו דיילא. כל שבעת הימים לא היו מונעין ממנו מאכל כי תניא יהודה בן נקוסא אומר מאכילין אותו סלתות וביצים כדי למסמסו. כו'. ת"ר זב תולין לו במאכל וכל מיני מאכל. ואין מאכילין אותו כל דבר שמביא לידי חימום ומרגילו לרובות.